حکومەتی هەرێم داوا لە حکومەتی عێراق دەکات پێشنیازەکانیان بکاتە بنەما بۆ پرسی داهاتی نانەوتی

ئەمڕۆ چوارشەممە ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان، داوای لە حکومەتی عێراق کرد ، پێشنیازەکانیان بکاتە بنەما بۆ یەکلاییکردنەوەی بابەتی داهاتە نانەوتییەکان، کە پشتبەستە بە یاسا فیدراڵییەکان و بڕیاری دادگای فیدراڵی.

ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان راگەیەندراوێکی لەبارەی کۆبوونەوەکەی ئەمڕۆی ئەنجومەنەکە بڵاوکردەوە و تێیدا هاتووە، بڕگەی یەکەم، گفتوگۆکردن بوو لەسەر دوا پێشهاتی هەردوو دۆسیەی داهاتە نانەوتییەکان و دەستپێکردنەوەی هەناردەی نەوتی هەرێم و تاوتوێکردنی بڕیارەکانی کۆبوونەوەی دوێنێی ئەنجومەنی وەزیرانی فیدراڵ لەسەر ئەم دوو بابەتە، کە لەلایەن ئومێد سەباح، سەرۆکی دیوانی ئەنجومەنی وەزیران و ئامانج ڕەحیم، سکرتێری ئەنجومەنی وەزیران، وردەکارییەکان خرانەڕوو.

سەبارەت بە بابەتی بەشی گەنجینەی فیدراڵی لە داهاتە نانەوتییەکانی هەرێم، ئەنجومەنی وەزیران جەختیکردەوە کە پێشنیازی هەرێم سەبارەت بە پۆلێنکردنی داهاتی نانەوتی و شێوازی هاوبەشیپێکردنی لەگەڵ حکومەتی فیدراڵ، پشتبەست بە هەردوو یاسای فیدراڵیی بەڕێوەبردنی دارایی ژمارە 6ی ساڵی 2019

و یاسای بودجەی فیدراڵ ژمارە 13 ساڵی 2023 و بڕیاری دادگای باڵای فیدراڵی کە بە ڕوونی چوارچێوەی یاسایی ئەم بابەتەیان دیاریکردووە، بەڵێ ئەنجومەنی وەزیران، داوا لە حکومەتی فیدراڵ دەکات پێشنیازی حکومەتی هەرێم بکاتە بنەما بۆ یەکلاییکردنەوەی بابەتی داهاتە نانەوتییەکان کە پشتبەستە بە یاسا فیدراڵییەکان و بڕیاری دادگای فیدراڵی، تاوەکو چیدی نەبێتە ئاستەنگی بەردەم خەرجکردنی مووچە و شایستەی دارایی مووچەخۆرانی هەرێم. لەکاتێکدا حکومەتی هەرێم داوای شایستەکانی خۆی بەگوێرەی یاسا دەکات، ئەمەش وا دەخوازێت، حکومەتی فیدراڵ، پێشنیاز و تێڕوانینی یاسایی حکومەتی هەرێم لەمبارەیەوە قبوڵبکات.

سەبارەت بە بابەتی هەناردەکردنەوەی نەوتی هەرێمیش، بەپێی ڕاگەیەندراوەکە، "کەمال محەمەد ساڵح، وەزیری سامانە سروشتییەکان بە وەکالەت، هەموو ئەو هەنگاو و ڕێکار و ئاسانکارییانەی وەزارەتەکەی خستەڕوو کە لەپێناو دەستپێکردنەوەی هەناردەی نەوتی هەرێم ئەنجامیانداوە و بەردەوامیشە لە هەوڵەکانی خۆی لەگەڵ وەزارەتی نەوتی عێراق و کۆمپانیا نەوتییەکان بۆ گەیشتن بە ڕێککەوتنێکی هاوبەش و هاوسەنگی سێ لایەنە، کە لە بەرژەوەندیی گشتی بێت بە ئاراستەی هەرچی زوو دەستپێکردنەوەی هەناردەی نەوت بۆ بازاڕە جیهانییەکان لە ڕێگای کۆمپانیای سۆمۆ و گەڕانەوەی داهاتەکەی بۆ گەنجینەی فیدراڵی، بۆ ئەم مەبەستەش، وەزارەتی سامانە سروشتییەکان ڕاسپێردرا بۆ چڕکردنەوەی هەوڵەکان لەگەڵ کۆمپانیا نەوتییەکان بۆ یەکلاییکردنەوەی بابەتە هەڵپەسێردراوەکان و لابردنی هەر بەربەست و ئاستەنگێک".

ئەنجومەنی وەزیران باسی لەوەشکردووە، بڕگەی دووەمی کارنامەی کۆبوونەوەکە، تایبەت بوو بە خستنەڕووی کۆنووسی هاوبەشی وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان تایبەت بە پێشنیازیان سەبارەت بە پیادەکردنی یاسای ڕاژە و خانەنشینی پێشمەرگە ژمارە (38)ی ساڵی 2007 بۆ ئەو خانەنشینانەی کە ئەم یاسایە دەیانگرێتەوە کە لەلایەن شۆڕش ئیسماعیل، وەزیری کاروباری پێشمەرگە و عەبدولحەکیم خەسرەو، سەرۆکی فەرمانگەی هەماهەنگی و بەدواداچوون، خرایەڕوو. لە دوای گفتوگۆ، ئەنجومەنی وەزیران جەختیکردەوە کە پشتیوانی لە هەر ڕاسپاردە و بڕیارێک دەکات، لە بەرژەوەندیی هێزەکانی پێشمەرگە بێت، بە ئاراستەی باشترکردنی مووچەی خانەنشینی و شایستە داراییەکانیان.

دەشڵێت، "بۆ ئەم مەبەستە، ئەنجومەنی وەزیران، وەزارەتی دارایی و ئابووری ڕاسپارد کە لەگەڵ دەستەی خانەنشینی نیشتمانیی فیدراڵ، ڕێکارە یاساییە پەیوەستەکان بگرنەبەر بۆ جێبەجێکردنی باشترین بژاردەی یاسایی کە دابینکەری باشترین مووچەی خانەنشینی بێت بۆ هێزەکانی پێشمەرگە کە شایانی باشترین خزمەتن، بە ڕەچاوکردنی تایبەتمەندیی هێزەکانی پێشمەرگە وەک بەشێکی گرنگ لە سیستەمی

بەرگریی نیشتمانی کە بەرپرسیارێتیی بەرچاویان هەیە لە پاراستنی خاک و نیشتمان، لە هەمانکاتدا ئەنجومەنی وەزیران، وەزارەتی دارایی و ئابوریی راسپارد بۆ ئەوەی بە زووترین کات مووچەی خانەنشینی هێزەکانی پێشمەرگە خەرجبکات، کە دواکەوتووە“.

لە بڕگەی سێیەمدا، وەک لە راگەیەندراوەکەدا ئاماژەی پێکراوە، ئاوات شێخ جەناب، وەزیری دارایی و ئابوری پێشنیاز و راسپاردەکانی وەزارەتی دارایی سەبارەت بە ئاسانکاریی پێشینە و قەرزەکانی تایبەت بە بوارەکانی (خانووبەرە، کشتوکاڵ، پیشەسازی و نیشتەجێکردن و گەشتیاری) خستەڕوو، کە لە ساڵانی پێشتر، لەلایەن بانکەکانی سەر بە وەزارەتی دارایی و ئابوری، بە هاوڵاتیان دراوە. لە دوای گفتوگۆ، ئەنجومەنی وەزیران بڕیاریدا ئاسانکاریی پێویست بۆ ئەو هاوڵاتیانەی کە پێشتر سوودمەندبوون لە پێشینە و قەرزەکانی بانکەکانی سەر بە وەزارەتی دارایی بکات، ئەویش بە لێخۆشبوون بە رێژەی 15%ـی بڕی ئەو پێشینە و قەرزانە، سەرەڕای لێخۆشبوون لە تەواوی سوودی بانکی و پێبژاردنی دواکەوتنی دانەوەی قەرزەکان، ئەم ئاسانکارییەش تاوەکو 31ـی 12ـی 2025 بەرکاردەبێت بۆ ئەو هاوڵاتیانەی دەیانەوێت سوود لەم دەرفەتە وەربگرن. ئەنجومەنی وەزیران وەزارەتی دارایی و ئابوریی راسپارد رێنمایی پێویست بۆ جێبەجێکردنی ئەم بڕیارە دەربکات.